

Financieel verslag voor de

MUSEUM ONS' LIEVE HEER OP SOLDER

TE AMSTERDAM

(Stichting Museum Amstelkring)

per 31 december 2013

Inhoudsopgave**Pagina****Algemeen**

Bestuursverslag 2013	2
----------------------	---

Jaarrekening

Geconsolideerde balans per 31 december 2013	4
Staat van baten en lasten 2013	6
Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling	7
Toelichting op de balans per 31 december 2013	9
Toelichting op de staat van baten en lasten 2013	13
Overige gegevens	17
Controleverklaring	

Algemeen

Bestuursverslag Ons' Lieve Heer op Solder 2013

Mission Statement van Museum Ons' Lieve Heer op Solder

- het levend houden van het cultureel en religieus erfgoed van katholiek Amsterdam vanaf de 17de eeuw door middel van het actief beheren van het gebouw Oudezijds Voorburgwal 40 en met name de daarin aanwezige zolderkerk en de daaraan gekoppelde collectie voorwerpen van kunst en kunstnijverheid
- een gastvrije en inspirerende ontmoetingsplek zijn waar bezoekers kennis kunnen nemen van de waarden waar het museum voor staat en waar bezoekers ervaringen en kennis kunnen delen.

1. Bestuur en directie

De samenstelling van het bestuur was als volgt (per 1 januari 2013):

drs. M.A.M. Elsenburg, voorzitter

L.J.A.M. Peters RA, penningmeester

drs. J. Brenninkmeijer

mw. drs. J.G.E. Estourgie-Swaen

mw. drs. M.J.G. Huygen – van Meyel

M. Meijer (vanaf 1 oktober)

dr. P.C.J. van Dael, secretaris (in december 2012 benoemd tot Erelid)

Directie: mevr. drs. J. Kiers

Het bestuur heeft een financiële commissie aangesteld die bestaat uit de bestuursleden M.A.M. Elsenburg, L.J.A.M. Peters en J. Brenninkmeijer. Deze commissie overlegt met de directie, het hoofd Bedrijfsvoering en de projectmanager van de restauratie en uitbreiding van het museum, over de financiën m.b.t. dit project. De Financiële Commissie adviseert hierover aan het bestuur en bereidt bestuursbesluiten voor. In 2013 heeft de commissie de directie terzijde gestaan bij de onderhandelingen met de beoogde aannemer.

Het bestuur kwam in 2013 vier keer in vergadering bijeen, te weten op 11 april, 20 juni, 12 september en 4 december.

De detachering van de directeur, drs. J. Kiers, voor 50% van haar tijd bij het Bijbels Museum vanuit Ons' Lieve Heer op Solder (sinds oktober 2009) is voortgezet.

2. Samenwerking

De bundeling van krachten – Amsterdam Heritage Museums - met het Amsterdam Museum/Willet-Holthuysen en het Bijbels Museum is in 2013 verder ontwikkeld en bekrachtigd in een samenwerkingsovereenkomst. Het gezamenlijk ondernemerschap is onveranderd gericht op afstemming en verhoging van de kwaliteit van het inhoudelijke aanbod, versterking van professionaliteit, effectiviteit, efficiency en slagkracht. De samenwerkende musea tonen en vertellen elk een deel van het cultuurhistorische verhaal van Amsterdam en streven ernaar via deze aanpak de bezoeker een heldere cultuurhistorische 'menukaart' te bieden op verschillende locaties met ieder hun eigen sfeer, kwaliteit en geschiedenis.

JAN© Accountants & Belastingadviseurs B.V.
paraaf / datum / voor waarmerkingsdoeleinden

ME 26-3-2014

2. Exploitatieresultaat en financiële positie

In 2013 heeft het museum 93.148 bezoekers ontvangen, in 2012 waren dat er 74.638. Ons' Lieve Heer op Solder ontving € 660.860,- exploitatiesubsidie via het Kunstenplan van de Gemeente Amsterdam, en genereerde € 564.725,- eigen inkomsten, waarvan € 510.841,- directe entreegelden (2012: € 446.825,- resp. € 404.665,-). Het museum was alle dagen van het jaar (op nieuwjaarsdag en Koninginnedag na) geopend, ondanks restauratie- en bouwwerkzaamheden.

De Gemeente Amsterdam rekent Ons' Lieve Heer op Solder tot één van de negen sleutelprojecten van de Wallen: positieve sociaal-economische initiatieven waarvan verwacht wordt dat ze als vliegwiel zullen dienen om de beoogde kwaliteitsverbetering in het postcodegebied 1012 te bewerkstelligen. Vanuit dat belang, en voor het behoud en de restauratie van het unieke monument kenden in de afgelopen jaren vele fondsen, particulieren, de Gemeente Amsterdam, Stadsdeel Centrum, de provincie Noord-Holland en het Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling subsidies toe.

In 2013 ontving Ons' Lieve Heer op Solder € 443.200,- voor de restauratie, uitbreiding, herinrichting en nieuwe programmering van Museum Ons' Lieve Heer op Solder. Deze giften kwamen vooral uit van katholieke fondsen en congregaties. De fondsenwerving voor de laatste 10% van het benodigde investeringsbudget Uitbreiding en Restauratie wordt in 2014 voortgezet.

3. Beknopte kwalitatieve beschrijving van gerealiseerde activiteiten (belang voor stad, en welk publiek bereikt):

2013 was een bijzonder jaar voor de stad Amsterdam en voor Museum Ons' Lieve Heer op Solder. De stad én het museum vierden feest en jubileerden. In 2013 vierde Amsterdam 400 jaar Grachtengordel. Gezamenlijk brachten de grachtenhuizen de wooncultuur aan de Amsterdamse grachten in beeld onder de titel 'Life in the Amsterdam Canal House'. Naast Ons' Lieve Heer op Solder, de Cromhouthuizen (Bijbels Museum) en Museum Willet-Holthuysen werd ook Museum Geelvinck bij dit samenwerkingsverband betrokken. De musea ontwikkelden gezamenlijk, in eigen beheer, een publicatie met achtergrondinformatie over de vier huizen en een wandelroute die de huizen in de context van de stad plaatst. Met deze publicatie in vier talen richtten de samenwerkende musea zich op het Nederlandse dagjespubliek en de internationale stedenbezoeker.

Op 24 april 2013 vierde Ons' Lieve Heer op Solder het 125-jarig jubileum van het museum. Het keek op die dag terug op 125 jaar museumgeschiedenis en vierde dat met bijeenkomsten in de kerk, een ontvangst voor nauw betrokkenen, de publicatie 'Een uniek huis' (mede tot stand gekomen dankzij een bijdrage van KSBW) en een speciale jubileumuitgave van nieuwsbrief 't Haantje. Het feestelijke programma op 24 april volgde het openingsprogramma in 1888, met muziek en een feestrede. Deze werd uitgesproken door Tjeerd Jansen SJ, rector van de Krijtberg.

In de publicaties en toespraken werd aandacht besteed aan het constante beleid van het museum waarin zorg voor het monument centraal staat. De kerk is 'museumobject nummer 1'. Het is de verantwoording van het museum en zijn bestuurders dit belangrijke 'museale object' optimaal te behouden en een plaats te geven in onze tijd, samenleving en actualiteit.

JAN© Accountants & Belastingadviseurs B.V.
paraaf / datum / voor waarmerkingsdoeleinden

Me 26-3-2014

*

Uit het jubileum-Haantje:

Het museum staat in een lange traditie – 125 jaar museale opvattingen

Op 24 april 1888 werd op de Oudezijds Voorburgwal een nieuw museum geopend: Museum Amstelkring – Ons' Lieve Heer op Solder. Gloedvol werden de voornemens en idealen in een feestrede verwoord. Wat voor museum hadden de oprichters voor ogen, en welke keuzes maakten hun opvolgers? In die 125 jaar veranderde het museum aanzienlijk. En eigenlijk ook weer niet.

Het enthousiasme van de oprichters van ons museum was aanstekelijk. Het begon met de oprichting van een historische kring ('Amstelkring', januari 1884) die zich 'ten doel stelde de bouwstoffen van de katholieke geschiedenis der stad op te sporen en de daarop betrekking hebbende documenten en kunstvoorwerpen zoveel mogelijk te verzamelen'. Kort na de oprichting werd de publiciteit gezocht via de katholieke pers, en werden donateurs geworven door middel van een 'circulaire'. De leden van Amstelkring – met kennis op het gebied van geschiedenis, architectuur, financiën, recht - verzamelden priesterportretten, penningen en boeken, maar ging zich soms ook te buiten aan curiosa die niet direct aan het katholieke leven in Amsterdam te koppelen waren, zoals een 'kris in een schede van djatihout' en een 'negentiende eeuws wekkertje'.

Drie jaar na de oprichting namen de leden van Amstelkring een historisch besluit. Na lange onderhandelingen kochten ze voor f 6.000,- onze zolderkerk, waarbij ze verklaarden het 'Het Hart' en de bijbehorende pastorie te bestemmen voor een 'Rooms Katholiek Museum' te Amsterdam. Tientallen voorwerpen werden in de kerkzaal tentoongesteld, maar 'het eerste en voornaamste voorwerp, dat wij bezitten, is het museumlokaal zelf, het gebouw, waarin wij ons thans bevinden' sprak oprichter B.H. Klönne tijdens de opening in 1888. 'Wij willen dat zoveel mogelijk in onveranderde toestand bewaren als een blijvend monument, als een model van onze voormalige schuilkerkjes'.

De uitgangspunten waren weliswaar helder, maar de Solder was in die tijd meer museum dan kerk: vitrines en een grote hoeveelheid kunstvoorwerpen trokken alle aandacht, en de zolderkerk fungeerde als museumzaal. Daar bracht een nieuwe conservator, C.W.H. Baard, in 1918 verandering in. Hij 'zuiverde' de kerkruimte van 'de overdaad aan onbelangrijke voorwerpen, die in ontsierende vitrines waren ondergebracht', zo werd in de verslagen gemeld, en 'poogde zoveel mogelijk de toestand van vóór 1887 te herstellen'. Dat we 90 jaar na die ingreep met bijna dezelfde bewoordingen de restauratie van Ons' Lieve Heer op Solder ter hand namen is fascinerend. Wat is er in die tussentijd gebeurd?

Tijdgebonden keuzes:

Iedere regent, bestuurder, conservator of directeur kijkt op zijn eigen manier naar het gebouw en de behandeling en restauratie ervan. En iedere generatie maakt zijn eigen museale keuzes. Waar Baard de toestand van voor 1887 wilde herstellen, koos regent W.J.R. Dreesmann kort voor de oorlog voor grondige modernisering. Hij voorzag het gebouw van centrale verwarming en elektrische verlichting en liet de conservator

tentoonstellingen organiseren. Monument en museum waren vervlochten en praktisch gebruik stond voorop. Na een financiële dip en een ternauwernood afgewend faillissement begon het museum aan een volgende fase. Werden in het verleden kleine verbouwingen aan het monument door personeelsleden in hun vrije tijd uitgevoerd, in de jaren '50 werd een grondige, professionele restauratie voorbereid. De directeur van de Gemeentelijke Monumentenzorg maakte de plannen, en het Rijk, de Provincie en de Gemeente zegden subsidie toe. Heel bewust werden het monument en de museale taken gescheiden. En alweer zien we een aanpak die naadloos aansluit bij de visie van onze tijd. Of is er verschil?

De restauratie van de jaren '50 begon in de achterhuizen van het museum. De bewoners werd de huur opgezegd en de oude indeling van het achterhuis werd hersteld, met behoud van zoveel mogelijk originele materialen. Besloten werd om het achterhuis te bestemmen als schilderijenzaal, en voorhuis en kerk zo origineel mogelijk te tonen. In de restauratie van nu gaan we nog een stap verder en kiezen we ervoor om alle kunstvoorwerpen die niet passen in het huis of de kerk buiten het monument tentoon te stellen. We gaan door op de lijn van onze voorgangers en hopen het monument daarmee in al zijn puurheid optimaal tot zijn recht te laten komen.

Al 125 jaar doen we er alles aan om het monument te behouden én de verzameling Amsterdamse katholieke kunstvoorwerpen goed tentoon te stellen. In grote lijnen volgen we steeds hetzelfde beleid. Maar de tijdgeest toont zich in de nuances. Net als onze voorgangers verwijderden we de afgelopen jaren vitrine's en restaureerden we het pand. We voegden functionele voorzieningen van deze tijd toe, en reconstrueerden hier en daar een kast, hek of bedstee. Sterker dan onze voorgangers onderbouwden we onze keuzes met archief- en kleuronderzoek en proberen we de verhalen van de bewoners van het huis tot leven te brengen. En misschien wel voor het eerst in de museumgeschiedenis van Ons' Lieve Heer op Solder vertalen we de waarden van het kerkje naar onze tijd. We willen dat het monument iets teweeg brengt en hopen, bijna terloops, bezoekers aan het denken te zetten over een samenleving met verschillende religies, over vrijheid van mening en geloof, over de waarde van geschiedenis. Met deze 21ste-eeuwse kijk op de rol van ons museum staan we trots in de traditie, en kijken we vooruit naar de volgende 125 jaar!

Voortgang restauratie en uitbreiding:

De jubileumviering viel samen met de voltooiing van de restauratie van de kerk, en met de bekendmaking van de nieuwe aannemer voor de uitvoering van de uitbreidingsplannen.

De aanbesteding vond plaats op 11 april en resulteerde in de keuze voor Bouwbedrijf Van Schaik, Breukelen. Het contract werd tijdens de jubileumviering officieel getekend. De aannemer startte zijn werkzaamheden in juli 2013. De periode tot kerst 2013 was geheel gewijd aan het funderingsherstel van het monument, hetgeen goed verlopen is. Bijzonder was de vondst van een grote ongeschonden beerpunt onder het achterhuis van het museum, het huis dat in de 17de eeuw door priester Parmentier werd bewoond.

Zowel het jubileum, de voltooiing van de restauratie, het opnieuw leggen van biezen matten in de kerk en de vondst van de beerput hebben veel publicitaire aandacht gekregen.

JAN© Accountants & Belastingadviseurs B.V.
paraaf / datum / voor waarmerkingsdoeleinden

ME 26-3-2014